

сучасному етапі модернізації вищої освіти утвердився принцип студентоцентризму, який передбачає створення максимально сприятливих умов для саморозвитку та самореалізації кожного студента, є направленим на розвиток їх творчого потенціалу та ініціативності. Застосування інтерактивних методів активізації роботи студентів на семінарських заняттях сприяє процесу оновлення освітньої сфери та, як результат, підвищенню якості освітніх послуг.

Окрім традиційного опитування, на нашу думку, важливим є застосування сучасних методів організації роботи студентів таких, як кейс-метод, робота в малих групах, ділова гра, мозковий штурм, дискусія та ін. Важливе місце у процесі навчання належить дискусії, яка сприяє формуванню критичного мислення та генеруванню креативних ідей студентів на основі вивченого теоретичного матеріалу з теми. Метою колективної форми обговорення є встановлення правильного рішення через висловлення власних думок та аналізу поглядів інших учасників дискусії на проблему. Значною перевагою застосування даного методу навчання є не лише глибше та багатосторонніше дослідження теми семінарського заняття, а й формування власного відношення до проблеми, спроможність аргументувати свою точку зору, оперуючи набутими знаннями, відношення з повагою до протилежної думки.

Основними завданнями викладача при організації семінару-дискусії є правильно сформулювати дискусійні питання, надати додаткову інформацію (статистичні дані, практичні приклади, відео матеріали, звіти міжнародних організацій і наукові статті з відповідної тематики), дати можливість висловитися студентам з різними позиціями, щоб не допустити однобічного обговорення проблеми, слідкувати, щоб дискусія відбувалося в рамках заданої теми, узагальнити основні результати обговорення та об'єктивно оцінити вклад кожного студента. Надзвичайно важливою умовою проведення якісної дискусії є формування сприятливої для обговорення атмосфери в аудиторії так, як не всі студенти можуть вільно висловлювати свої думки з приводу проблеми.

Отже, інтерактивні методи активізації роботи студента, а зокрема семінар-дискусія, дають можливість розвинути у студентів такі компетенції, як гнучкість і критичність мислення, вміння працювати в команді, ініціативність, творчий підхід до вирішення проблемних питань, лідерські здібності.

Література

1. *Корольова Т.С.* Інтеграція вищої освіти України до Європейського освітянського простору в умовах глобалізації
2. *Тернова І.В.* Використання активних методів навчання у процесі вивчення економічних дисциплін

Сергієнко М. А., асистент кафедри міжнародного менеджменту

ГУМАНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ОРІЄНТАЦІЯ НА ЛЮДИНОЦЕНТРИСЬКИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ

Сучасна методологія освіти розглядає навчання у вищому навчальному закладі як специфічний, виключно значущий етап у загальному процесі соціалізації особистості. Відбувається переорієнтація системи професійної освіти, яка була сфокусована на підготовці вузьких спеціалістів, а вже потім особистості, на іншу послідовність – спочатку підготовка людини-особистості, а уже на цій базі — спеціаліста. Зазначені тенденції розвитку вищої освіти обумовлюють необхідність розробки методології реалізації вищої освіти як особистісно орієнтованого навчально-виховного процесу, організації педагогічного сприяння гармонійному особистісному розвитку молоді людини під час навчання у ВНЗ. Критеріальною характеристикою особистісно-орієнтованої освіти є здійснення освітнього процесу як суб'єкт-суб'єктної взаємодії його учасників. Усталення особистісно-орієнтованої парадигми освіти, усвідомлення специфічної ролі періоду професійного навчання в процесах особистісної самореалізації та соціально-професійної ідентифікації молоді, обумовлюють велике значення гуманітарної компоненти в системі вищої професійної освіти.

Гуманізація в науковій літературі визначається як орієнтація на людиноцентриський підхід. Це – визнання людини як найвищої соціальної цінності, забезпечення поваги до її особистості і гідності. Принципово важливим моментом гуманізації вищої освіти є те, що вона не вичерпується лише викладанням гуманітарних дисциплін. Гуманізація та гуманітаризація освітнього процесу реалізуються щонайменше в трьох напрямках діяльності ВНЗ: 1) викладання гуманітарних дисциплін; 2) забезпечення гуманітарної спрямованості викладання усіх дисциплін навчального плану; 3) створення комфортного гуманітарного середовища навчального закладу, як найважливішої запоруки його ефективного функціонування.

Викладачі вищої школи (незалежно від того, які дисципліни вони викладають) у своїй роботі мають дотримуватись комплексного підходу до навчального процесу, враховувати особливості не лише розумового але й морального, естетичного, фізичного розвитку майбутнього спеціаліста. Згідно з дослідженнями, вирішальним фактором, від якого залежить, чи проявить людина здібності до певної діяльності, є саме методика навчання. Підвищення ефективності навчання студентів безпосередньо залежить від умілого підбору і використання різноманітних, найвідповідніших тематиці і ситуації методів навчання, а також від активізації навчального процесу в цілому.

Так, наприклад, проведення міжпредметного тренінгу «Технології крос-культурного менеджменту: адаптація до умов реального середовища» метою якого є узагальнення набутих студентами в процесі навчання теоретичних знань і застосування наявного досвіду для формування цілісного уявлення про основні напрями та інструменти крос-культурного менеджменту, передбачає використання багатьох інтерактивних методів навчання (дискусія, робота в малих групах, кейс-метод). Важливим завданням при проведенні тренінгу є не лише закріпити, систематизувати та поглибити набуті знання, а й розвинути в майбутнього керівника, менеджера управлінські вміння та навички, сприяти розвитку у студентів певних якостей і рис особистості, а саме: поваги до думки іншої людини, терпимості, вмінню працювати в команді, слухати інших, креативності та позитивізму. На думку самих студентів, участь у дискусії дає змогу синтезувати й систематизувати знання для аналізу практичної ситуації, виявити різнопланові підходи до розв'язання проблеми, проаналізувати багато конструктивних ідей і пропозицій для пошуку стратегічних і оперативних рішень, що робить процес навчання значно цікавішим та ефективнішим.

Сироватко В. В.,
асистент кафедри педагогіки та психології

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНИХ ЗАВДАНЬ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

У зв'язку з інтеграцією вищої школи України в європейський і світовий простір, сьогодення формує низку сучасних вимог до професійної підготовки майбутніх фахівців різних галузей. Оволодіння необхідними знаннями, уміннями й навичками для подальшої професійної діяльності стає пріоритетним напрямом у професійній підготовці фахівців високої кваліфікації. Забезпечення якості професійної освіти слід пов'язувати як із покращенням технологій навчання й управління, так і з розширенням контактів для оперативного обміну інформацією і людськими ресурсами, що відповідає основним засадам розвитку вищої освіти в контексті Болонського процесу.

Розглядаючи проблему підготовки фахівця у вищих навчальних закладах України, можна зробити висновок, що найважливішими завданнями сучасної професійної школи є підготовка компетентного, гнучкого, досвідченого фахівця, здатного досягати визначеної мети в нестабільній соціокультурній ситуації. Ключовим методологічним інструментом підвищення якості підготовки майбутніх фахівців є компетентнісний підхід.

Сутність реалізації компетентнісного підходу в умовах здійснення професійної підготовки майбутніх викладачів економіки полягає у створенні методики використання компетентнісно-орієнтованих завдань з курсу економіки, основою яких є конкретні ситуації (кейс-ситуації), проєктувальні та проблемні завдання, які забезпечать формування тієї або іншої компетенції. При цьому як ситуація, так і проблемні або проєктувальні завдання повинні бути життєво важливими для індивіда, нести в собі потенціал невизначеності, надавати вибір можливостей, знаходячи резонанс у культурному й соціальному досвіді того, хто навчається. Тобто необхідно моделювати (задавати або створювати) параметри середовища, ситуації діяльності, у якій формуються й розвиваються певні компетенції.

На жаль, практика показує недостатній рівень підготовки майбутніх викладачів економіки до компетентнісно-орієнтованого навчання. Це пояснюється, насамперед, розривом між цілями євроінтеграції вітчизняної освіти та досягненням нової якості освіти. Результатом пошуку шляхів розв'язання цієї проблеми став компетентнісний підхід, який дозволяє удосконалити методику викладання економіки, який реалізується в умовах підготовки викладачів економіки в КНЕУ. Так, при застосуванні компетентнісного підходу при викладанні навчальної дисципліни «Методика викладання економіки» загальна кількість занять може бути скорочена, але вони повинні перетворитися у вузлові коригувальні точки розвитку компетенцій студента. Замість аудиторної роботи повинна переважати самостійна, і по можливості наближена до реальної професійної діяльності. Загальна група студентів розподіляється на невеликі групи (2–3 особи), учасників проєкту або проблемні групи, з якими викладач повинен проводити роботу практично індивідуально.